

Bibliotekoje pristatoma spaudinių apie duoną.

Bibliotekos nuotr.

Šiauliuose vyko folklorinių šokių vakaronė

Vasario 7-osios vakarą Šiaulių kultūros centro pramogų salė „Maksas“ virto šokių aikštele – čia vyko folklorinių šokių vakaronė.

Vakaronėje grojo Šiaulių Dainų muzikos mokyklos vaikų ir jaunimo folkloro ansamblio „Vieversėlis“ instrumentinė grupė, vadovaujama Arūno Stankaus, svečiai Liną ir Albertas Bartas, Donatas Statkevičius ir Arūnas Vaičelis.

Rolando PARAFINAVICIAUS nuotr.

„Šiaulių krašto“ inf.

Šiaulių kultūros centre vyko folklorinių šokių vakaronė.

Spaudinių parodose pagerbiama duona

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje veikia spaudinių parodos, skirtos duonai.

Vasario 5-ąją minima Šv. Agotos diena. Šią dieną duona šventinama tikint, jog ji apsaugos nuo gaisrų, bėdų ir kitokių nelaimių.

Su duonos, kaip simbolio, istorija galima susipažinti bibliotekos Abonemente (II a.) veikiančioje spaudinių parodoje, o Didžiojoje skaitykloje (III a.) galima apžiūrėti muzikos spaudinių apie duoną.

„Šiaulių krašto“ inf.

Ilgas kelias į svetimą atmintį

Atkelta iš 2 psl.

Fotografija yra buvimo šalia tų akimirka ir visą amžinybę būdas: kaip mėsai kaip Giltinė, kuri ateina ir vėl veda mus nedarui. Ji yra artimiausia. Tik Ostašenkovo atveju ji pasirodo kaip klampis žemė, kaip veido vagos, kaip sienos trūkinėjimai, kaip dūlančios medinės sienos. Dauguma jo meninių fotografijų yra pažymėtos egzistencinio trūkio, jo atspalvių, už kurių slepiasi žmogaus lūžis. Tik fotografija išsiveda į kitą – atminties – amžinybę. Dar daugiau, jis rodo Charono pėdsakus. Fotografas įtraukia mus į akimirka amžinybes, į nesibaigiantį momentą, platų, kaip pasaulis, kaip mūsų visa atmintis, ir kartu parodo, kaip tai atsitiko: koks kelias vedė mus anapus, jis yra simbolių kontrastų, kurie atskleidžia būties tragiškumą, meistras.

Pasaulyje fotografas gali matyti ir įvykius, ir kurti reportažus, kaip Ostašenkovas kalba apie kalėjimo pavojus, avarijos tragediją, vėžio vienvėsių užkluptus žmones. Vienatvė, slauga, mirties patikimas – tai dar viena jo tema.

Kitos jo fotografijos yra laiko pasakojimai, kuriuos galime priskirti istorijai, tačiau ji – labai skuba į priekį, kai fotografas kviečia būti čia. Jis, kaip ir kiekvienas geras pasaulio vaizduotojas, panardina mus į didįjį mitą: ar tai kupiną nostalgijos prisiminimą, ar, kur laikas subliuksta iki amžinos akimirkos, ir tada mes matome ne faktą, o didžiulį pasakojimą apie tašką-būtį, apie čia-egzistenciją, kurią kartais bandoma nusakyti filosofo M. Heideggerio žodžiu „Dasein“ (čia – būtis). Tik skirtingai nei paveiksluose, pavyzdžiui, Van Gogo tapybose, kurių analogas būtų Ostašenkovo traktoriaus pėdsakas žemėje, mes susiduriame su būtimi – šalia, buvimu šalia amžinybėje. Jo fotografijos kaip pasaulio, kaip paveikslas, kaip buvimas – šalia matymas yra savitas. Ir ne todėl kad jis yra kompozicijos ir šviesos kontrastų meistras, kaip muzikas jaučiantis ne garso, o mažiausius šviesos atspalvius ir juos fiksuodamas, senų ir trūkinėjančių sienų paviršiuose ar mirgančioje žalumoje, ar tekančiame vandenyje, norėdamas pagauti būties šmėkščiojimo akimirka.

Pradžiai apibūdinkime jo regėjimą gebėjimu išvysti ana-

Kelias į atlaidus. 2009 m.

pusinius pasaulius. Panašius regėjimo ženklus rodė A. Tarkovskio fotografijos ir, atitinkamai, kinematografas, pavyzdžiui, jo autobiografinis filmas „Veidrodis“ bei kai kurios „Stalkerio“,

„Nostalgijos“, „Aukojimo“ filmų detalės. Ostašenkovas kalbasi su šalia-esančiu (būtis – šalia): griūvančio sovietmečio ir išskylančios amžinosios Būties pasauliu. Žmogus jo kūryboje tragiškai susidu-

ria su pasauliu ir pralaimi prieš laiką ir gyvybės ciklą visagalybę. Tačiau kaip ir filosofo Artūro Schopenhauerio filosofijoje, pesimizmas netrukdo meniniam jautrumui. Ostašenkovo fotografijų laikas labai skiriasi priklausomai, ar kalbame apie amžinybės ženklus, kurie yra labai metaforiški ir neretai liūdni, pažymėti mirties, o ne ideologijų, ar apie karnavalinį juoką, kuris daugiausiai asocijuojamas arba su kasdienėmis „butelio“ šventėmis, arba su Užgavėnių ir vestuvių linksmybėmis.

Karnavalinis sovietmetis, taip galima pavadinti tų laikų dionisiškas vyno, alaus linksmybes, „šposus“ ir vargus: kur gauti alaus, aludės – kaip viešosios vietos, rytas kaime ir mieste prasideda pagiriotų eilutėse prie parduotuvės. Tačiau, ko gero, tarp daugelio beveik anekdotiškų sovietinio ir išgrūviant Sovietų Sąjungai istorijų, yra agitpunktai, kaip propagandinio įtikinėjimo ir karnavalinio įkausimo vieta, kai pasaulio sudėtingumas atsiskleidavo kojų ir akių pasirinktų krypčių skirtumais ir blaškymusi („Šventė“ 1, 2, 1980 m., bet taip pat, „Miesto vyrai palaidojo kaimo moterį“, 2 1982 m., „Turgus“ 1990 m. – vyrai laukia prie alaus cisternos, „Dėmesio centre“ 1989 m., „Užveigta mies-

to pakraštyje“ 1972 m., „Rublis vynui“ 1980 m., „Antras bokalas“ 2004 m. ...).

Tačiau Ostašenkovo filosofinis-egzistencinis žvilgsnis, iš kurio ir kartu su kuriuo kyla jo meniškumas, yra melancholiškas ir neretai, pesimistinis. Melancholiškas pesimizmas, žvelgiant į byrančią būtį, vaizduojamas buvusių ir subyrėjusių gyvenimų atspindžiuose: apleisti namai, tuščios ir autobusų nebesulaukiančios stotelės, nusilupę laikraščiai-tapetai nuo sienų, klampūs grunto keliukai, kuriais gali bristi žmogus, arimai, kurie dar laukia vargo rankų, seni veidrodžiai, prieš kuriuos nebesišukuoja gražuolės, apleistos purvinos lovos, sudužusi plokštelė, tuščias senas lagaminas, miręs paukštis kopose... buvę gyvenimai, kurie išlėkė su laiko vėju. Jų visų simboliu gali būti aižėjantys, trupantys gipsiniai angelai, arba ant sunykusio namo palangės gulintis žadintuvas, kuris jau nebekels į darbus 2020 m.

Kalėjimo ciklas: matome paauklėjusius ankštose kamerose („Klaida“, 1993 m.): juos jau pažymėjo dvasios griūtis. Už jų – niūrios sovietinio kalėjimo sienos, grėsmingos metalinės durys: pasaulis – kaip beviltiškumas ir iliuzija.

Kasdienio jautrumo fotografijos pasakoja apie egzistenciškai griuvusį buvusį, sovietinio švietimo palieštą, kaimą: tėvo ir dukters pokalbis šalia seno ir jau savo dažus praradusio stalo, ant kurio stovi tokia pat nudužėta duoninė, o už vyro nugaros – daugybė vienas ant kito pakabintų rūbų: darbo, išėginių, žiemos ir rudens („Tėvas ir dukra“, 1994 m.). Pajusti šią kaimo atmosferą, tvyrantią tarp kalėdinių skerstuvų, tvarto ir daržo, patirti iš neturto ir vargo kylančius mažuosius džiaugsmus galės ne kiekvienas. O daugelis tuos kvapus ir skonius išstumė giliai į požemius, kaip išdavikus, iš kur mes atėjome.

Ostašenkovas, kaip ir kiekvienas tikras menininkas, kuria ir atskleidžia pradžioje tik jam matomus, jaučiamus pasaulius. Čia pravartu prisiminti diskusijas apie fotografijos meniškumą. Filosofas W. Benjaminas teigia, kad ne tik tapyba, bet ir fotografija gali turėti meno kūrinių aurą: tai, kas atveria unikalų anapusiųs – Danguis, Pragaros, Mito – įvyki.

Nukelta į 11 psl.

Pagrindinė gatvė. 1979 m.